

REFERAT Energirenoveringsudvalget d. 25-08-2022

Mødedato Torsdag d. 25. august 2022 kl. 16:00

Mødested ML 8 – Røjle Klint

Mødedeltagere Simon Vilhelmsen, Tommy Rasmussen, Alex Gren, Bjarne Jacobsen, Elisabeth Kjær Tejlmand, Britt Kielstrup Hansen, Peter Huusom Nielsen, Søren Schmidt Thomsen, Lasse Schmücker, Ulrik Heilmann, Lars Mejsner, Regitze Tilma, Tommy Lykkegaard

Indholdsfortegnelse

Dagsorden.....	3
Kollektiv varmeløsning - termonet.....	4
Fjelsted-Harndrup som case.....	5
Indledende snak om andre lokalområder.....	6
Inddragelse af andre aktører.....	7

Punkt 1: Dagsorden

Beslutning

Referat fra 2.ERU møde d. 7. juni 2022 blev godkendt uden bemærkninger.

Præsentation

Dagsorden for 3. møde i ERU er:

1. Velkomst af formanden

2. Kollektiv varmeløsning – præsentation af termonet ved Morten Westergaard, Klimachef, Middelfart Kommune.
Orientering

3. Fjelsted-Harndrup case

 ved Rikke Lock & Elisabeth Tejlmand

Diskussion af proces for dialog og opbakning til en kollektiv løsning.

Hvilken information skal man som borger have for at kunne/ville træffe beslutning om et fælles varmeanlæg? Hvordan kommunikeres der bedst?

4. Indledende snak om tilgang til andre områder

 ved Helene Bjerre-Nielsen & Rikke Lock

Hvordan opbygger vi en model som kan bruges i andre lokalsamfund?

5. Inddrage andre aktører

 ved Helene Bjerre-Nielsen

Hvordan inddrager vi andre aktører (fx håndværkere, byggecentre og ejendomsmæglere)?

6. ERU på Klimafolkemødet

Orientering og invitation til at være med.

7. Afrunding

Forvaltningen foreslår

At ERU medlemmerne forbereder svar de spørgsmål, som er stillet i dagsordenen.

Sagsbeskrivelse

Referat fra ERU møde d. 7. juni 2022 er vedlagt som bilag.

Formålet med indeværende ERU-møde (3.møde) er primært at komme videre med Fjelsted-Harndrup som konkret case ift. energirenovering og kollektiv varmforsyning.

Udvalgets input er vigtige særligt i forhold til den borgeraktiverende del og det at skabe en samlet beslutning i lokalområdet for en kollektiv varmeløsning.

Punkt 2: Kollektiv varmeløsning - termonet

Beslutning

ERU tog orienteringen til efterretning og noterede sig, at der principielt kan opbygges et termonet med blot tre huse. Udvalget noterede sig også, at der reelt mangler en spiller, som kan påtage sig risikoen (og på sigt noget af gevinsten) ved at undersøge (og senere opbygge og drifte) et kollektivt varmforsyningssystem. I nogle tilfælde påtager fjernvarmeselskaber sig den rolle, men det er ikke givet.

Præsentation

Termonet er en ny form for kollektiv varmeløsning, som kan anvendes til bebyggelser udenfor den traditionelle fjernvarmes forsyningsområder.

Forvaltningen foreslår

At udvalget tager orienteringen til efterretning, og bruger den som basis for det videre arbejde i udvalget.

Sagsbeskrivelse

Definition: Et termonet er et forsyningsnet, der transporterer termisk energi, fra forskellige typer af energikilder, på tværs af flere matrikler ved en temperatur, der er relativt tæt på jordtemperatur.

I kombination med jordvarmepumper kan et termonet levere varme og varmt brugsvand. Temperaturen i et termonet muliggør også aktiv køling med varmepumpe eller passiv køling uden brug af varmepumpe.

Et termonet kan anvende mange forskellige energikilder:

- Klassiske jordvarmeslanger, lodret eller vandret
- Mellemdybde geotermiske borerer (>300<800 meter)
- Vandboringer af forskellig art
- Energipæle
- Spildvarme
- Transformerstationer
- Procesvarme
- Vand- og/eller kloakledninger
- Rensningsanlæg
- Solvarme
- Regnvand

Typiske karakteristika for termonet er:

- Uisolerede rør – der skal udveksles energi jorden
- Lave temperaturer – typisk mellem 0 og 10 grader
- Mange energikilder – alt med en temperatur over 5 grader er interessant
- Intet ledningstab – jorden bruges aktivt som batteri
- Lang levetid – rør der normalt afskrives i vandsektoren på 75 år
- Skalérbarhed – fra to forbrugere til flere tusinde

Termonet er en teknologi, som er i udbredelsesstadiet, men som samtidig har stort potentiale for at sikre stabil varmforsyning i boligområder.

Mere information på dette link [Temadag om termonet \(danskjernvarme.dk\)](http://danskjernvarme.dk).

Punkt 3: Fjelsted-Harndrup som case

Beslutning

ERU tog orienteringen til efterretning og noterede sig, at det vil være vigtigt, at borgerne får et reelt overblik over de forskellige varmemuligheders økonomiske og organisatoriske implikationer.

Det blev besluttet, at forvaltningen i samarbejde med varmegruppen i Fjelsted-Harndrup skal afdække muligheden for at få gennemført beregningerne for tre varme scenarier: 1) termonet; 2) fjernvarme; 3) individuel varmepumpe.

Dette overblik vil give den bedste basis for dialog med borgerne fremadrettet.

Det blev noteret, at det ikke kan forventes, at beregninger er klar til det kommende ERU møde fastlagt til d. 22. september.

Det blev besluttet ikke at igangsætte nogle aktiviteter omkring energi-tjek i Fjelsted-Harndrup, da det kunne risikere at tage fokus fra opgaven/investeringen i en fælles varmforsyning. Beslutningen underkender dog ikke, at energibesparelser/energirenovering er vigtige i forhold til at reducere behovet for varme i boligerne.

Præsentation

Ifølge kommissoriet for ERU skal der arbejdes med både energibesparelse i hele kommunen og i et udvalgt lokalområde. Dette lokalområde er Fjelsted-Harndrup.

Forvaltningen foreslår

At ERU drøfter følgende spørgsmål:

Hvilken information skal man som borger have for at kunne/ville træffe beslutning om et fælles varmeanlæg?

Hvordan kommunikeres der bedst til borgerne?

Sagsbeskrivelse

Fjelsted-Harndrup er et lokaludvalgsområde i den østlige ende af Middelfart Kommune.

Der bor ca. 900 indbyggere i Fjelsted-Harndrup området. Der er 217 ejendomme med oliefyr og 280 ejendomme med naturgasfyr, altså et samlet potentiale for varme baseret på vedvarende energi på over 500 ejendomme.

Der er etableret en varmegruppe bestående af lokale beboere, som ønsker at afsøge mulighederne for en kollektiv varmeløsning. Varmegruppen har oprettet en side på Fjelsted-Harndrups Lokaludvalgsside om gruppens arbejde.

Læs [Fælles varme – FJELSTED-HARNDRUP](#) her.

Opgaven er nu at komme videre med et ordentligt beslutningsgrundlag, så der kan træffes beslutning hos de enkelte ejendomsjere, om man ønsker at deltage i en fælles varmeløsning.

Samtidig med arbejdet med varmforsyning, er det også vigtigt at arbejde med energibesparelser i ejendommene - både i forhold til "her og nu tiltag" og større investeringer i energirenovering.

Som del af at styrke den lokale dialogen omkring varmforsyning og energi kunne det være en mulig at gennemføre en række energitjek med energirådgivere i ejendomme, som er typiske for området. Det kunne fx være en ejendom fra før 1930, en ejendom fra 30'erne og en fra 70'erne. Ideen er så, at naboer med samme type/alder hus deltager i gennemgangen af det udvalgte hus sammen med rådgiver og husejeren. Derved opnås både en større viden om, hvad et energitjek/energimærke giver af information hos en række borgere, men den fælles oplevelse giver basis for opfølgende fælles dialog om mulige energitiltag og mulige fælles løsninger og indkøb.

Økonomi

Det økonomiske aspekt skal udarbejdes.

Punkt 4: Indledende snak om andre lokalområder

Beslutning

ERU besluttede at afvente det videre analysearbejde og erfaringerne i Fjelsted-Harndrup, inden der rækkes ud efter andre lokalområder.

Præsentation

Fjernvarmen kan ikke nå ud til alle lokalområder/landsbyer i Middelfart Kommune pga. afstandene. Spørgsmålet er hvordan kan man i disse områder kan arbejde med fælles varmeløsning.

Forvaltningen foreslår

At ERU tager en indledende diskussion af hvordan der, på basis af erfaringerne fra Fjelsted-Harndrup, kan opbygges en model, som kan bruges i andre landsbysamfund i Middelfart Kommune.

Sagsbeskrivelse

Aalborg Universitet (AAU) har udarbejdet en varmeplan for Danmark. I forbindelse med Regeringens aftale med forligskredsen om fremskyndelse af varmeplanlægning og udfasning af naturgas til opvarmning, og den efterfølgende aftale mellem Regeringen og KL, har AAU udarbejdet varmeplan-pakker til alle danske kommuner, som bl.a. indeholder et kort over hvilke områder, der kunne undersøges nærmere for fælles varmeløsning/fjernvarme.

Vedlagt er AAU's kort for Middelfart Kommune, som kan bruges som grundlag for diskussion.

Økonomi

Det økonomiske aspekt skal afklares.

Bilag

AAU_varmeplan_kort_aug 2022

Punkt 5: Inddragelse af andre aktører

Beslutning

Punktet blev udsat.

Præsentation

Som boligejer skal man have kontakt til mange forskellige aktører i forbindelse med et energirenovierungsprojekt, bl.a. håndværkere og byggecentre. I forbindelse med køb/salg af bolig skal man som ejer i kontakt med ejendomsmæglere. Det er alle aktører, som er vigtige at aktivere i forhold til energirenoveringer.

Forvaltningen foreslår

At ERU diskutere hvordan relevante aktører som håndværkere, byggecentre og fx ejendomsmæglere bedst kan inddrages i udvalgets arbejde med at promovere energibesparelser og energirenoveringer.

Sagsbeskrivelse

Vedlagt er den såkaldte "Kunderejse", som beskriver hvilke skridt en ejendomsejer for det meste gennemgår i forhold til at starte og færdiggøre et energirenovierungsprojekt. Figuren er udviklet af Project-Zero i Sønderborg Kommune og bruges af "Grøn Bolig" projektet, hvor Bolius i samarbejde med Skive Kommune, Helsingør Kommune og Middelfart Kommune arbejder med at sætte fokus på energibesparelser og energirenovering i private boliger.

Den nuværende situation omkring høje energi- og materialepriser, høje renteniveau og mangel på kvalificeret arbejdskraft/håndværkere har resulteret i en tydelig opbremsning i byggebranchen. Det kunne åbne for nogle muligheder for at guide byggeaktiviteter fra nybyggeri over til energirenoveringer. Kan arbejdet i udvalget være med til at skabe denne bevægelse?

Samtidig oplever ejendomsmæglere en kraftigt forøget interesse for hvilken opvarmningsform og energimærk en ejendom har ved salg. Det er ikke længere ualmindeligt, at ejendomme sælges med et løft fra sælger om at betale omkostningen til at udskifte fx naturgasfyr med en varmepumpe.

Tidspunktet omkring køb af ny ejendom rummer en oplagt mulighed for at gennemføre et energirenovierungsprojekt - når man alligevel er ved at gøre huset i stand til indflytning. Her kan ejendomsmæglerne spille en vigtig rolle i forhold til kommunikation og brobygning til eksperter. Hvordan kan arbejdet i udvalget være med til at fremme ejendomsmæglerens fokus på energirenovering i nykøbte huse?

Økonomi

Ikke afklaret.

Bilag

Kunderejsen som boligejer_energirenovering